YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

13 päivänä syyskuuta 2001 *

Asiassa C-169/99,

jonka Bundesgerichtshof (Saksa) on saattanut EY 234 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Hans Schwarzkopf GmbH & Co. KG

vastaan

Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV

ennakkoratkaisun kosmeettisia valmisteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 27 päivänä heinäkuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 76/768/ETY (EYVL L 262, s. 169), sellaisena kuin se on muutettuna 14.6.1993 annetulla neuvoston direktiivillä 93/35/ETY (EYVL L 151, s. 32), 6 artiklan 1 kohdan d alakohdan viimeisen virkkeen sekä EY:n perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklan (joista on muutettuina tullut EY 28 ja EY 30 artikla) tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. La Pergola sekä tuomarit M. Wathelet, D. A. O. Edward (esittelevä tuomari), P. Jann ja L. Sevón,

julkisasiamies: J. Mischo,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Hans Schwarzkopf GmbH & Co. KG, edustajinaan Rechtsanwalt O. C. Brändel ja Rechtsanwalt G. Jordan,

— Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettbewerbs eV, edustajanaan Rechtsanwalt C. von Gierke,

— Ranskan hallitus, asiamiehinään K. Rispal-Bellanger ja R. Loosli-Surrans,

— Alankomaiden hallitus, asiamiehenään M. A. Fierstra,

— Suomen hallitus, asiamiehenään T. Pynnä,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään C. Schmidt ja H. Støvlbæk,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Hans Schwarzkopf GmbH & Co. KG:n ja komission 5.10.2000 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 16.11.2000 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Bundesgerichtshof on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 25.3.1999 tekemällään välipäätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 5.5.1999, EY 234 artiklan nojalla kaksi ennakkoratkaisukysymystä kosmeettisia valmisteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 27 päivänä heinäkuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 76/768/ETY (EYVL L 262, s. 169), sellaisena kuin se on muutettuna 14.6.1993 annetulla neuvoston direktiivillä 93/35/ETY (EYVL L 151, s. 32), 6 artiklan 1 kohdan d alakohdan viimeisen virkkeen sekä EY:n perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklan (joista on muutettuina tullut EY 28 ja EY 30 artikla) tulkinnasta.

2 Nämä kysymykset on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Hans Schwarzkopf GmbH & Co. KG (jäljempänä Schwarzkopf) ja Zentrale zur Bekämpfung unlauteren Wettwerbs eV (jäljempänä ZBUW) ja jossa on kyse Schwarzkopfin valmistamien ja jakelemien kosmeettisten valmisteiden pakkausmerkinnöistä.

Yhteisön lainsäädäntö

3 Direktiivin 76/768/ETY neljännestä perustelukappaleesta ilmenee, että direktiivillä pyritään päättämään yhteisön tasolla niistä säännöksistä, joita on noudatettava kosmeettisten valmisteiden koostumuksen, merkintöjen ja pakkaamisen osalta.

4 Direktiivin 76/768/ETY 6 artiklan 1 kohdan d alakohdassa, sellaisena kuin se on direktiivin 76/768/ETY muuttamisesta neljännen kerran 21 päivänä joulukuuta 1988 annetun neuvoston direktiivin 88/667/ETY (EYVL L 382, s. 46) 1 artiklan 4 kohdan perusteella, säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kosmeettisia valmisteita saa markkinoida vain, jos niiden astiassa ja pakkauksessa on pysyvällä, helposti luettavalla ja näkyvällä kirjoituksella seuraavat tiedot:

— —

d) erityiset käytössä noudatettavat varotoimenpiteet, erityisesti liitteiden III, IV, VI ja VII sarakkeessa 'Käytön edellytykset ja varoitukset, jotka on painettava

selosteeseen', joiden on oltava astiassa ja pakkauksessa samoin kuin mahdolliset tiedot ammattikäyttöön ja erityisesti kampaamoille tarkoitettuihin kosmeettisiin valmisteisiin liittyvistä erityisistä varotoimenpiteistä. Jos tämä on käytännön syistä mahdotonta, tietojen on oltava näkyvissä pakkauksessa olevassa lehtisessä, jolloin astiassa ja pakkauksessa on oltava lyhennetty merkintä, jossa kuluttajalle ilmoitetaan, missä tieto on ilmaistu."

5 Direktiivin 76/768/ETY 6 artiklan 1 kohdan d alakohdan viimeisessä virkkeessä, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivin 93/35/ETY 1 artiklan 6 kohdalla, säädetään seuraavaa:

"Jos tämä on käytännön syistä mahdotonta, tietojen on oltava valmisteen mukana toimitettavassa esitteessä, etiketissä, nauhassa tai kortissa ja kuluttajalle on ulkopäällyksessä tai pakkauksessa olevalla lyhyellä merkinnällä tai liitteen VIII mukaisella tunnuksella osoitettava nämä tiedot."

6 Direktiivin 76/768/ETY 7 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltiot eivät saa tässä direktiivissä ja sen liitteissä esitettyjen vaatimusten perusteella estää, kieltää tai rajoittaa minkään tämän direktiivin ja sen liitteiden mukaisen kosmeettisen valmisteen saattamista markkinoille.

2. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin vaatia, että 6 artiklan 1 kohdan b, c ja d alakohdassa tarkoitetut erityistiedot on ilmaistu ainakin niiden omilla virallisilla kielillä."

7 Direktiivin 76/768/ETY 7 artiklaa muutettiin ensimmäistä kertaa direktiivillä 93/35/ETY. Direktiivin 76/768/ETY 7 artiklan 2 kohdassa, sellaisena kuin se on direktiivin 93/35/ETY 1 artiklan 10 kohdan perusteella, säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltiot voivat kuitenkin vaatia, että 6 artiklan 1 kohdan b, c, d ja f alakohdassa tarkoitetut erityistiedot on ilmaistu ainakin niiden omilla virallisilla kielillä; ne voivat lisäksi vaatia, että 6 artiklan 1 kohdan g alakohdassa tarkoitetut tiedot on ilmaistu kielellä, jonka kuluttaja helposti ymmärtää. Komissio antaa tätä varten yhteisen ainesosanimikkeistön 10 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen."

Kansallinen oikeus

8 Kosmetik-Verordnungin (19.6.1985 annettu Saksan kosmetiikka-asetus; BGBl. 1985 I, s. 1082), sellaisena kuin se on muutettuna 1.1.1997 lähtien 23.12.1996 annetulla Fünfundzwanzigste Verordnung zur Änderung der Kosmetik-Verordnungilla (asetus, jolla on 25. kerran muutettu kosmetiikka-asetusta; BGBl. 1996 I, s. 2186), 4 §:n 2 momentin toisessa virkkeessä säädetään, että

"jos täydellisiä tietoja ei käytännön syistä voida merkitä käyttöpäällykseen ja pakkaukseen, tietojen on oltava valmisteen mukana toimitettavassa esitteessä, etiketissä, paperinauhassa tai kortissa ja kuluttajalle on käyttöpäällyksessä ja pakkauksessa olevalla lyhyellä merkinnällä tai liitteen 8 mukaisella tunnuksella osoitettava nämä tiedot".

Oikeudenkäynti pääasiassa ja ennakkoratkaisukysymykset

9 Schwarzkopf valmistaa ja myy hiustenhoitotuotteita, joihin kuuluvat muun muassa Igora Royal -nimiset hiusvärit. Nämä hiusvärit on tarkoitettu kampaajille ja muuhun ammattikäyttöön, ei yksityisille kuluttajille. Ne sisältävät fenyleenidiamiinin ja resorsinolin kaltaisia kemiallisia ainesosia.

10 Jos valmiste sisältää näitä kahta ainetta, siitä on Kosmetik-Verordnungin mukaan ilmoitettava seuraavasti:

— Fenyleenidiamiini: "Vain ammattikäyttöön. Sisältää fenyleenidiamiinia. Tuote saattaa aiheuttaa yliherkkyyttä. Käytettävä asianmukaisia käsineitä."

— Resorsinoli: "Vain ammattikäyttöön. Sisältää resorsinolia. Jos ainetta joutuu silmiin, silmät on huuhdottava välittömästi."

11 Schwarzkopf on merkinnyt nämä varoitukset täydellisinä vain kyseisten valmisteiden mukana toimitettavaan esitteeseen. Pakkauslaatikossa ja käyttöpäällyksenä toimivassa putkilossa on yhdeksällä kielellä (saksa, ranska, hollanti, englanti, espanja, ruotsi, italia, portugali ja arabia) vain seuraava lyhyt maininta: "Vain ammattikäyttöön. Huomio: tutustukaa käyttöohjeisiin ja varoituksiin."

12 ZBUW, joka on yritysten taloudellisia etuja suojeleva järjestö ja jonka toimialaan kuuluu muun muassa vilpillisen kilpailun estämiseen tähtäävä toiminta, katsoo,

että Schwarzkopfilla on velvollisuus merkitä sekä pakkaukseen että putkiloon täydelliset varoitukset sen maan virallisella kielellä, jossa valmistetta myydään, mikä voitaisiinkin vaivatta toteuttaa juuri tuon kielen osalta.

13 ZBUW on siis vaatinut tuomioistuimessa, että Schwarzkopfia kiellettäisiin pitämästä kaupan kyseisiä valmisteita niin kauan kuin säädettyjä varoituksia ei ole merkitty niiden pakkaukseen ja käyttöpäällykseen. Se on myös esittänyt toissijaisen vaatimuksen, joka liittyy esitteen laatimiseen ja käyttöpäällykseen painettuun merkintään. Schwarzkopf on vastustanut näitä vaatimuksia väittäen, että sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä säädetään mahdollisuudesta olla "käytännön syistä" merkitsemättä täydellisiä varoituksia pakkaukseen ja käyttöpäällykseen.

14 Ensimmäisessä oikeusasteessa tehdyssä päätöksessä hyväksyttiin vain ZBUW:n toissijainen vaatimus. Sen päävaatimus hyväksyttiin sitä vastoin muutoksenhakuvaiheessa. Schwarzkopf saattoi tuolloin vireille tätä viimeksi mainittua päätöstä koskevan muutoksenhakumenettelyn Bundesgerichtshofissa.

15 Koska Bundesgerichtshof katsoi, että valituksen menestyminen riippuu direktiivin 76/768/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 88/667/ETY, ja perustamissopimuksen 30 ja 36 artiklan tulkinnasta, se on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"Onko kosmeettisia valmisteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin 76/768/ETY 6 artiklan 1 kohdan d alakohdan viimeisessä virkkeessä [sellaisena kuin se on direktiivissä 88/667/ETY] olevaa ilmaisua 'käytännön syistä mahdotonta' tulkittava siten, että sen perusteella voidaan sallia se, että kosmeettisten valmisteiden valmistaja- tai jakeluyritys taloudellisista syistä ja helpottaakseen valmisteen liikkumista yhteisössä merkitsee säädetyt varoitukset useilla kielillä, jos selvästi luettavissa

oleva täydellinen varoitus näin merkitään vain valmisteen mukana olevaan esitteeseen ja jos pakkaukseen ja astiaan merkitään käytettävissä olevan vähäisen tilan vuoksi vain lyhyt maininta? Onko yksittäistapauksessa siis sallittua jättää täydellinen varoitus pois pakkauksesta ja astiasta ja varustaa ne ainoastaan lyhyellä maininnalla, jos yritys pitää edellä mainituista käytännön syistä tarkoituksenmukaisena markkinoida valmisteitaan eri valtioissa (joista kahdeksan on yhteisön jäsenvaltioita) yhtenäisessä ulkoasussa yhdeksällä kielellä?"

Direktiivin 76/768/ETY asian kannalta merkityksellinen versio

16 Komissio väittää, että direktiiviä 76/768/ETY on tulkittava sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 93/35/ETY, eikä sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 88/667/ETY, johon ennakkoratkaisupyyntöön sisältyvissä ennakkoratkaisukysymyksissä viitataan.

17 Tältä osin on syytä muistuttaa, että Bundesgerichtshof on todennut ennakkoratkaisupyynnössään, että pääasiassa sovelletaan Kosmetik-Verordnungia sellaisena kuin se on voimassa 1.1.1997 lähtien. Direktiivi 93/35/ETY on kuitenkin täytäntöönpantu Saksan oikeudessa Kosmetik-Verordnungin tällä versiolla.

18 Yhteisöjen tuomioistuimen ei siis ole tulkittava direktiiviä 76/768/ETY sellaisena kuin se on direktiivillä 88/667/ETY muutettuna, vaan sellaisena kuin se on direktiivin 93/35/ETY perusteella (jäljempänä muutettu direktiivi 76/768/ETY). Joka tapauksessa, kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 17 kohdassa todennut, ilmaisu "käytännön syistä mahdotonta", jonka tulkinta on oleellisen tärkeä ennakkoratkaisukysymyksiin annettavan vastauksen kannalta, esiintyy direktiivin 76/768/ETY 6 artiklan 1 kohdan d alakohdan viimeisen virkkeen molemmissa versioissa.

Ennakkoratkaisukysymykset

19 Kansallinen tuomioistuin pyrkii ennakkoratkaisukysymyksillään, jotka koskevat samaa oikeudellista ongelmaa, pääasiallisesti selvittämään, onko pakollisten varoitusten merkitseminen täydellisinä kosmeettisen valmisteen astiaan ja pakkaukseen markkinointijäsenvaltion virallisella kielellä tai virallisilla kielillä muutetun direktiivin 76/768/ETY 6 artiklan 1 kohdan d alakohdan viimeisessä virkkeessä tarkoitetuin tavoin "käytännön syistä mahdotonta", jos astiaan ja pakkaukseen merkittäviä varoituksia on lyhennettävä sen vuoksi, että valmistaja tai jakelija on taloudellisista syistä ja helpottaakseen valmisteen liikkumista yhteisössä halunnut tehdä tämän valmisteen pakkausmerkinnät yhdeksällä kielellä, joista kahdeksan on yhteisön virallisia kieliä.

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

20 Schwarzkopf väittää, että ilmaisua "käytännön syistä mahdotonta", jonka nojalla on mahdollista poiketa velvollisuudesta merkitä täydelliset varoitukset sekä astiaan että pakkaukseen, voidaan soveltaa myös muissa kuin objektiivisesti mahdottomissa tilanteissa. Se selittää halunneensa antaa pääasiassa kyseessä olevalle tuotesarjalle yhtenäisen ulkoasun voidakseen myydä kyseisiä tuotteita kaikkialla yhteisössä ja ottaakseen huomioon sekä kaupan jatkuvan kansainvälistymisen että kielten lisääntyvän määrän jäsenvaltioissa. Sen tavoitteena on ollut muun muassa se, että Euroopan kansalaiset voisivat ymmärtää direktiivissä 76/768/ETY säädetyt varoitukset, jos he työskentelevät jäsenvaltiossa, jossa ei puhuta heidän äidinkieltään.

21 Schwarzkopfin mukaan on tärkeää muistaa, että pääasiassa kyseessä olevat valmisteet on tarkoitettu yksinomaan niitä päivittäin käyttäville ammattilaisille, joten on syytä olettaa, että näille henkilöille, toisin kuin kuluttajille, riittävät

esitteessä olevat varoitukset. Schwarzkopf lisää, että käsitettä "käytännön syistä mahdotonta" ei pidä tulkita suppeasti, sillä tällaisella tulkinnalla rajoitettaisiin tavaroiden vapaata liikkuvuutta.

22 ZBUW väittää, että kyseessä olevien intressien arviointi ja direktiivin 76/768/ETY tavoitteena oleva kansanterveyden suojelu puoltavat käsitteen "käytännön syistä mahdotonta" suppeaa tulkintaa. Sen mukaan tämä käsite kattaa tekniset vaikeudet, joiden vuoksi tiettyjen tietojen asianmukainen merkitseminen astioihin on mahdotonta. Vaikka onkin totta, että käytännön syitä ei voida rinnastaa täydelliseen mahdottomuuteen merkitä kyseisiä tietoja itse astiaan, puhtaasti taloudelliset perustelut eivät kuitenkaan riitä.

23 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneet hallitukset, eli Ranskan, Alankomaiden ja Suomen hallitukset, katsovat, että käsitettä "käytännön syistä mahdotonta" on tulkittava suppeasti ja siten, että tämä tulkinta on kansanterveyden suojelua ja kuluttajien tiedonsaantia koskevien tavoitteiden mukainen.

24 Suomen hallitus lisää, että direktiivillä 76/768/ETY pyritään kuluttajien terveyden lisäksi suojelemaan myös ammattikäyttäjien terveyttä. Terveysriski on nimittäin usein suurempi viimeksi mainituille siitä syystä, että he käyttävät näitä valmisteita toistuvasti. Ranskan hallitus puolestaan toteaa, että asiakkailla on intressi siihen, että palveluja tarjoavat ammattikäyttäjät noudattavat asiakkaita suojaavia turvallisuussääntöjä.

25 Alankomaiden hallituksen mukaan "käytännön syihin" perustuva "mahdottomuus" voi aiheutua muun muassa kyseiselle tuotteelle ominaisesta koosta tai muodosta (esimerkiksi hyvin pienikokoinen huulipunan hylsy tai kulmakynä)

taikka kyseiselle tuotteelle tavanomaisesta erityisestä ulkoasusta (esimerkiksi päällyksiin pakkaamattomat saippuatangot tai kylpysaippuahelmet). Ainoastaan näissä tapauksissa voidaan pelkällä erillisellä esitteellä turvata sen velvollisuuden noudattaminen, jonka mukaan kuluttajille on annettava parhaalla mahdollisella tavalla tiedot tuotteen turvallisesta käytöstä.

26 Komissio pitää erittäin arveluttavana sitä, että muutetun direktiivin 76/768/ETY 6 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitettu "käytännön syihin" perustuva "mahdottomuus" voisi aiheutua puhtaasti taloudellisista syistä, ja se ehdottaa näin ollen, että ennakkoratkaisukysymyksiin vastattaisiin kieltävästi.

Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta

27 Aluksi on todettava, että yhteisön lainsäätäjä on direktiivillä 76/768/ETY pyrkinyt yhteensovittamaan kosmeettisten valmisteiden vapaata liikkuvuutta ja kansanterveyden suojelua koskevat tavoitteet.

28 Direktiivin 76/768/ETY toisesta ja kolmannesta perustelukappaleesta ilmenee, että vaikka yhteisön lainsäätäjä onkin katsonut kosmeettisia valmisteita koskevien kansallisten säännösten välisten erojen pakottavan yhteisön kosmetiikan valmistajat mukauttamaan tuotantoaan sen mukaan, mihin jäsenvaltioon valmisteet on tarkoitettu, ja olevan näiden valmisteiden vapaan liikkuvuuden este, se on kuitenkin todennut, että näiden kansallisten säännösten päätavoitteena on kansanterveyden suojeleminen ja siksi myös tämän alan yhteisön lainsäädännöllä olisi pyrittävä tähän päämäärään. Direktiiviin 76/768/ETY sittemmin tehdyt muutokset noudattavat näitä samoja linjoja.

29 Muutetun direktiivin 76/768/ETY 6 artiklan 1 kohdan d alakohdassa ei kansanterveyden suojelutason osalta tehdä eroa eri käyttäjäryhmien välillä. Vaikka

onkin totta, että tässä säännöksessä viitataan ammattikäyttöön tarkoitettuja kosmeettisia valmisteita koskeviin erityisiin varotoimenpiteisiin, tällä viittauksella ei pyritä ottamaan käyttöön ammattikäyttäjiä koskevaa erityisjärjestelmää, vaan sillä pyritään ainoastaan määrittämään ne merkinnät, jotka kyseisten valmisteiden astiaan ja pakkaukseen on tehtävä.

30 Asiakirjoista ilmenee, että kampaajille ja muille ammattikäyttäjille on tärkeää ilmoittaa käytössä noudatettavista varotoimenpiteistä, jotta sekä heidän terveytensä että heidän asiakkaidensa terveyden suojelu varmistettaisiin. Fenyleenidiamiinit saattavat nimittäin aiheuttaa yliherkkyyttä siinä määrin, että niitä käytettäessä suositellaan käytettäväksi asianmukaisia käsineitä. Resorsinolin osalta puolestaan voidaan todeta, että jos sitä joutuu silmiin, silmät on huuhdottava välittömästi.

31 Lopuksi on todettava, että muutetun direktiivin 76/768/ETY 6 artiklan 1 kohdan d alakohta on poikkeus tämän säännöksen muissa osissa ilmaistusta säännöstä ja että sitä on näin ollen tulkittava suppeasti.

32 On kuitenkin kiistatonta, että ne tilanteet, joissa "käytännön syihin" perustuva "mahdottomuus" ilmenee, eivät välttämättä käy yksiin niiden tilanteiden kanssa, joissa mahdottomuus on objektiivista tai ehdotonta. Yhteisön oikeuteen perustuvan velvollisuuden rikkomista ei nimittäin olisi tarpeen perustella kansanterveyden suojelua koskevalla tavoitteella tai muulla yleisen edun mukaisella päämäärällä, jos tämän velvollisuuden noudattaminen olisi objektiivisesti mahdotonta.

33 Tästä seuraa, että käsitteellä "käytännön syistä mahdotonta" on oltava sellainen laajempi merkitys, joka kattaa muun muassa tilanteet, joissa säädettyjen varoitusten täydellinen merkitseminen on kylläkin objektiivisesti mahdollista, mutta ainoastaan käyttämällä niin pientä kirjasinkokoa, että tekstiä on melkein mahdoton lukea, ja tilanteet, joissa luettavissa olevin kirjasimin painetut täydelliset

varoitukset peittäisivät valmisteen lähes kokonaisuudessaan, minkä vuoksi valmistaja ei enää kykenisi tarkoituksenmukaisesti merkitsemään valmisteeseen sen nimikettä ja muita siihen liittyviä tietoja.

34 Kun määritetään, onko pakollisten varoitusten täydellinen merkitseminen asianomaisen valmisteen astiaan ja pakkaukseen mahdollista, lähtökohdaksi on otettava valmistajan käyttämä valmisteen astian ja pakkauksen koko, lukuun ottamatta niitä tilanteita, joissa asianomaisen valmisteen astian ja pakkauksen koosta on annettu erityissäännöksiä. Se seikka, että tätä kokoa on mahdollista suurentaa siten, että kyseiset varoitukset voitaisiin merkitä täydellisesti ja luettavissa olevalla tavalla ja että valmistaja voisi niiden lisäksi merkitä valmistetta koskevia muita tietoja, ei estä valmistajaa vetoamasta "käytännön syihin" perustuvaan "mahdottomuuteen".

35 Asianomaisen valmisteen valmistajan tai jakelijan pyrkimys helpottaa valmisteen liikkumista yhteisössä ei sitä vastoin yksinomaan riitä perustelemaan sitä, että pakolliset varoitukset merkitään epätäydellisesti. Koska käsitteellä "mahdottomuus" viitataan yleisesti sellaiseen seikkaan, johon siihen vetoava ei voi vaikuttaa, sitä ei voida ymmärtää siten, että valmisteen valmistaja tai jakelija voisi käytettäviksi valitsemiensa yhteisön tai muiden kielten lukumäärän vuoksi tahtonsa mukaan vedota muutetun direktiivin 76/768/ETY 6 artiklan 1 kohdan d alakohdan viimeisessä virkkeessä tarkoitettuun "käytännön syihin" perustuvaan "mahdottomuuteen".

36 Muutetun direktiivin 76/768/ETY 6 artiklan 1 kohdan d alakohdan viimeisen virkkeen tällainen tulkinta sopii yhteen perustamissopimuksen ja erityisesti sen 30 ja 36 artiklan määräysten kanssa.

37 Tältä osin on syytä muistuttaa, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan määrällisten rajoitusten ja niitä vaikutukseltaan vastaavien toimenpiteiden kielto koskee kansallisten toimenpiteiden lisäksi myös yhteisön toimielinten toteuttamia

toimenpiteitä (ks. tämän suuntaisesti mm. asia C-51/93, Meyhui, tuomio 9.8.1994, Kok. 1994, s. I-3879, 11 kohta).

38 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen 30 artiklassa kielletään tavaroiden vapaan liikkuvuuden esteet, jotka johtuvat näille tavaroille asetettuja vaatimuksia koskevista säännöistä (kuten vaatimuksista, jotka koskevat tavaroiden nimitystä, muotoa, kokoa, painoa, koostumusta, ulkoasua, merkintöjä tai pakkausta), vaikka näitä sääntöjä sovellettaisiin erotuksetta kaikkiin sekä kotimaisiin että maahan tuotuihin tuotteisiin, jos niiden soveltamista ei voida perustella sellaisella yleisen edun mukaisella päämäärällä, jolle on annettava etusija tavaroiden vapaasta liikkuvuudesta johtuviin vaatimuksiin nähden (ks. mm. asia C-33/97, Colim, tuomio 3.6.1999, Kok. 1999, s. I-3175, 38 kohta).

39 On totta, että muutetun direktiivin 76/768/ETY 7 artiklan 2 kohdassa säädettyjen kansallisia kieliä koskevien edellytysten kaltaiset edellytykset ovat yhteisön sisäisen kaupan este, koska kyseiset valmisteet on markkinointijäsenvaltion virallisen kielen tai virallisten kielten mukaan varustettava erilaisilla merkinnöillä, mikä aiheuttaa ylimääräisiä pakkauskuluja. Se, että astiaa tai pakkausta on muutettava, merkitsee lisäksi sitä, ettei kyse voi olla yhdistetyissä asioissa C-267/91 ja C-268/91, Keck ja Mithouard, 24.11.1993 annetussa tuomiossa (Kok. 1993, s. I-6097, 16 kohta; Kok. Ep. XIV, s. 477) tarkoitetusta myyntijärjestelystä.

40 Nämä esteet voidaan kuitenkin perustella kansanterveyden suojeluun liittyvällä yleisen edun mukaisella päämäärällä. Tiedot, jotka muutetussa direktiivissä 76/768/ETY tarkoitettujen kosmeettisten valmisteiden valmistajilla tai jakelijoilla on velvollisuus merkitä valmisteen astiaan ja pakkaukseen, eivät ole käytännössä hyödyllisiä, jos niitä ei esitetä sellaisella kielellä, jota kyseiset henkilöt ymmärtävät, paitsi jos tiedot voidaan ilmaista tehokkaasti kuvien tai muiden ei-sanallisten keinojen avulla (ks. elintarvikkeiden osalta em. asia Colim, tuomion 29 kohta).

41 On lisättävä, että velvollisuudella merkitä täydelliset pakolliset varoitukset ei saada aiheuttaa sitä, että kosmeettisten valmisteiden markkinointi yhtenäisessä ulkoasussa useissa jäsenvaltioissa vaikeutuu suhteettomasti. Markkinoinnin ei kuitenkaan voida katsoa vaikeutuvan suhteettomasti, jos johdettua oikeutta tulkitaan siten, että se estää kosmeettisten valmisteiden sellaista valmistajaa tai jakelijaa, joka haluaa saattaa valmisteensa markkinoille yhdeksällä kielellä, joista kahdeksan on yhteisön virallisia kieliä, vetoamasta "käytännön syihin" perustuvaan "mahdottomuuteen" välttääkseen velvollisuuden merkitä astiaan ja pakkaukseen täydelliset pakolliset varoitukset.

42 Ennakkoratkaisukysymyksiin on siis vastattava siten, että täydellisten pakollisten varoitusten merkitseminen kosmeettisen valmisteen astiaan ja pakkaukseen markkinointijäsenvaltion virallisella kielellä tai virallisilla kielillä ei ole muutetun direktiivin 76/768/ETY 6 artiklan 1 kohdan d alakohdan viimeisessä virkkeessä tarkoitetuin tavoin "käytännön syistä mahdotonta", jos astiaan ja pakkaukseen merkittäviä varoituksia on lyhennettävä sen vuoksi, että valmistaja tai jakelija on taloudellisista syistä ja helpottaakseen valmisteen liikkumista yhteisössä halunnut tehdä tämän valmisteen pakkausmerkinnät yhdeksällä kielellä, joista kahdeksan on yhteisön virallisia kieliä.

Oikeudenkäyntikulut

43 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Ranskan, Alankomaiden ja Suomen hallituksille ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on ratkaissut Bundesgerichtshofin 25.3.1999 tekemällään päätöksellä esittämät ennakkoratkaisukysymykset seuraavasti:

Täydellisten pakollisten varoitusten merkitseminen kosmeettisen valmisteen astiaan ja pakkaukseen markkinointijäsenvaltion virallisella kielellä tai virallisilla kielillä ei ole kosmeettisia valmisteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 27 päivänä heinäkuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 76/768/ETY, sellaisena kuin se on muutettuna 14.6.1993 annetulla neuvoston direktiivillä 93/35/ETY, 6 artiklan 1 kohdan d alakohdan viimeisessä virkkeessä tarkoitetuin tavoin "käytännön syistä mahdotonta", jos astiaan ja pakkaukseen merkittäviä varoituksia on lyhennettävä sen vuoksi, että valmistaja tai jakelija on taloudellisista syistä ja helpottaakseen valmisteen liikkumista yhteisössä halunnut tehdä tämän valmisteen pakkausmerkinnät yhdeksällä kielellä, joista kahdeksan on yhteisön virallisia kieliä.

La Pergola Wathelet Edward

Jann Sevón

Julistettiin Luxemburgissa 13 päivänä syyskuuta 2001.

R. Grass

kirjaaja

A. La Pergola

viidennen jaoston puheenjohtaja